

2 | ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Επιμέλεια: Μαρσέλ Κρέμερ, Δικηγόρος - Διαπιστευμένος Διαμεσολαθητής,
Πόπη Κακαϊδή, τελειόφοιτος Νομικής Σχολής
Ελένη Νικολάου, τελειόφοιτος Νομικής Σχολής
Αρτεμισία Παπαδάκη, τελειόφοιτος Νομικής Σχολής

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

I. Διαμεσολάβηση και κλιματική αλλαγή	III. Επίλυση της διαφοράς : « <i>Διάλεξε τη σωστή διαδικασία</i> »
II. Οι Διαμεσολαθητές ζητούν τη χρήση της Διαμεσολάβησης για την αλλαγή του κλίματος	
IV. Είδη Διαμεσολάβησης	

I. ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Η αλλαγή του κλίματος και των επιπτώσεών της δεν γνωρίζουν από εθνικά σύνορα. Τέτοιου είδους παρεμβολές μπορούν να περικλείουν ενδεχομένως σοβαρούς κινδύνους ασφαλείας για πολλές χώρες, καθώς ο ανταγωνισμός για τους λιγοστούς πόρους αυξάνεται και ο ρυθμός των αλλαγών ξεπερνά την ικανότητά μας να προσαρμοστούμε. Η μαζική μετανάστευση είναι μια τέτοια απειλή. Αυτό θα μπορούσε να επιφέρει επικίνδυνες συγκρούσεις εντός και μεταξύ των κρατών. Θα πρέπει να βρούμε λοιπόν τρόπους να αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα.

Πιο πειστικά, πριν από την σύνοδο κορυφής στην Κοπεγχάγη, παρατηρούμε πως οι θέσεις που σχηματίζονταν, υποχωρούν μπροστά στα υπερέχοντα οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, τη στιγμή που το αδιέξοδο μεγαλώνει, αναφορικά με τους ρόλους των αναπτυσσόμενων και αναπτυσσόμενων χωρών. Υπάρχει ο κίνδυνος ότι όσοι είναι επιφορτισμένοι με τη λήψη αποφάσεων οδηγούνται μοιραία στο να υιοθετήσουν θέσεις που μειώνουν αντί να αυξάνουν τις πιθανότητες επιτυχούς έκβασης. Είναι δύσκολο να ενεργήσουν μονομερώς για να σπάσει το αδιέξοδο, εάν τόσο πολύ φοβούνται τη συναίνεση, με αποτέλεσμα να τίθενται σε μειονεκτική θέση.

Σε μια έκθεση του Συμβουλίου Ασφαλείας τον Απρίλιο του τρέχοντος έτους, ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ προσδιόρισε τα πιθανά οφέλη, που επιδέξια ένα αμερόληπτο τρίτο μέρος σαν Διαμεσολαβητή, θα μπορούσε να επιφέρει στη ειρηνική επίλυση των διαφορών. Η Διαμεσολάβηση σε αντίθεση με την Διαιτησία δεν καταλήγει σε απόφαση ή κρίση. Τα ίδια τα μέρη έχουν τον έλεγχο του αποτελέσματος.

Αυτή η προσέγγιση ίσως είναι εξαιρετικής σημασίας για αυτό το είδος τω συγκρούσεων, και είναι δυνατόν να επιφέρει μια παγκόσμια κλιματική αλλαγή.

Μία τέτοια προσέγγιση απαιτεί ένα νέο είδος ηγεσίας και δεξιοτήτων στην συλλογική λήψη των αποφάσεων η οποία θα υπερβαίνει τα εθνικά συμφέροντα, διαφο-

ρετικά πώς αλλιώς θα μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε τα επερχόμενα, χωρίς να οδηγηθούμε σε αδιέξοδο και κατάρρευση?

Η έκθεση του ΟΗΕ κάλεσε να αυξηθεί η χρήση της Διαμεσολάβησης, για να ενισχυθεί η ικανότητα της Κυβέρνησης αλλά και της κοινωνίας των πολιτών, να επιτυγχάνουν εποικοδομητική επίλυση των διαφορών τους. Με αυτό το σκεπτικό ο «*Οργανισμός Διαμεσολαβητές Χωρίς Σύνορα*» [Mediators Beyond Borders-MBB], η μόνη μη κυβερνητική οργάνωση επίλυσης των διαφορών, με το δικαίωμα του παρατηρητή στην Κοπεγχάγη, ζητά την προσθήκη της Διαμεσολάβησης στα πρωτόκολλα της Κοπεγχάγης. Αυτή η κίνηση έχει βρει υποστηρικτές τόσο σε επίπεδο ατόμων, όσο και σε επίπεδο οργάνωσης από όλο τον κόσμο.

Ο πρόεδρος του MBB, ο κ. **Kenneth Cloke**, ο οποίος ηγείτο της αντιπροσωπείας MBB στην Κοπεγχάγη, βρέθηκε πρόσφατα στο Εδιμβούργο και απευθύνθηκε σε μια συνεδρίαση του Κοινοβουλίου της Σκωτίας. Υπέδειξε την ευκαιρία της Σκωτίας, να υποστηρίξει την πρωτοβουλία αυτή και να διαδραματίσει τον ρόλο ενός τρίτου μέρους, σε έναν διαρκώς αυξανόμενης πολυπλοκότητας περιβάλλον.

Σε ένα πραγματικά πολύ ενδιαφέρον άρθρο, του περιοδικού «Εξωτερικές Υποθέσεις», τεύχος Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου, που φέρει τον τίτλο «Κοπεγχάγη: μια άβολη αλήθεια» ο Michael Levi τόνισε, πως «*οι ρεαλιστικές προοπτικές*

και η σωστή διαπραγματευτική στρατηγική είναι θεμελιώδεις». Με άλλα λόγια, είναι πολύ σημαντικό ότι ο τρόπος με τον οποίο διεξάγονται οι συζητήσεις σχετικά με την αλλαγή του κλίματος, δημιουργεί το κατάλληλο πλαίσιο, για μια πραγματικά πρωτοποριακή σκέψη και μια ανοιχτή συζήτηση. Τοπικιστικό πνεύμα ή μεροληπτική διαπραγμάτευση, δεν θα μας οδηγήσουν στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

Πρέπει να βρούμε τρόπους να δώσουμε αξία να προτεραιότητα στο κοινό έδαφος και στα αμοιβαία συμφέροντα.

Εδώ είναι που η Διαμεσολάβηση επεμβαίνει, βοηθά όλα τα μέρη να νιώσουν την αίσθηση της ενεργούς συμμετοχής, με σεβασμό στις δεσμεύσεις τους και πραγματική κατανόηση των ανησυχιών και των προσδοκιών τους, των ελπίδων και των φόβων τους, των επιτευγμάτων και των περιορισμών τους. Αυτό με την σειρά του απαιτεί να εισχωρήσουμε κάτω από την επιφάνεια, εξερευνώντας πραγματικά, αυτό που πρέπει να γίνει.

Θα χρειαστεί θάρρος για να οδηγηθούμε σε αυτό το αποτέλεσμα, ενώ το σθένος των πολιτικών ανδρών θα δοκιμαστεί.

Υπάρχει μια παλιά λαϊκή ρήση που αποτυπώνει με πολύ όμορφο τρόπο το ρόλο του Διαμεσολαβητή. Με το θάνατο του πατέρα τους, τρία αδέρφια κληρονόμησαν τις καμήλες του γέρου πατέρα τους, ο οποίος τους τις είχε μοιράσει σε αναλογίες του μισού, ένα τρίτο και ένα ένατο αντίστοιχα. Ατυχώς υπήρχαν μόνο 17 καμήλες. Διαφωνούσαν για το τι πρέπει να κάνουν, έως τη στιγμή, που ένας σοφός γέρος από το χωριό πώλησε στα αδέρφια τη δική του καμήλα, τα οποία είχαν τώρα 18 καμήλες συνολικά. Μοίρασαν λοιπόν τις καμήλες αναλόγως, παίρνοντας 9, 6 και 2 αντίστοιχα, από τις 17 συνολικά καμήλες.

Η Σκωτία θα μπορούσε να διαδραματί-

σει αυτό τον ρόλο της τρίτης πλευράς, βοηθώντας να βρεθεί η 18η καμήλα: με το να προσφέρει πραγματική αξία, συνδράμοντας άλλες χώρες να βρουν λύσεις, και στη

συνέχεια να προχωρήσουν. Χρειαζόμαστε απεγνωσμένα τέτοιες συνεισφορές σήμερα. Ίσως αυτός είναι ο τρόπος, με το οποίο αυτή η χώρα θα κάνει την διαφορά.

II. ΟΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ ΖΗΤΟΥΝ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

Ο «Οργανισμός Διαμεσολαβητές Χωρίς Σύνορα», καλεί όλους τους αντιπροσώπους να συμπεριλάβουν διάταξη που να προβλέπει την προσφυγή στη διαμεσολάβηση στη Συνθήκη για την αλλαγή του κλίματος.

Πρόσφατα το Πρωτόκολλο του Κιότο συμπεριέλαβε το θεσμό των διαπραγματεύσεων, του συμβιβασμού, της διαιτησίας, όπως επίσης και επιλογές δικαστικής φύσεως, χωρίς όμως να κάνει το ίδιο και με την διαμεσολάβηση.

Προς επίρρωση του σκοπού αυτού, ο «Οργανισμός Διαμεσολαβητές Χωρίς Σύνορα» έχει συγκεντρώσει τις υπογραφές πάνω από 35 διεθνώς αναγνωρισμένων οργανισμών διαμεσολάβησης και 200 επιφανών μελών, παγκοσμίως αναγνωρισμένα για τις προσπάθειές τους στο τομέα της διαμεσολάβησης.

Όλοι υποστηρίζουν την αποκατάσταση της παραλείψεως της Διαμεσολάβησης από το άρθρο 14 του Πρωτοκόλλου του Κιότο, που εγκρίθηκε το 1997 και το 2001 και το 2005

http://unfccc.int/kyoto_protocol/items/2830.php

Η συζήτηση για την πρόληψη των συγκρούσεων και των μηχανισμών επίλυσης σίγουρα απουσιάζει από την COP 15 ημερήσια διάταξη, αλλά και το εύρος και η ισχύς της περιβαλλοντικής Διαμεσολάβησης, και άλλων παρόμοιων τεχνικών δεν είναι ευρέως γνωστά, ούτε κοινώς αποδεκτά από τα μέρη, που αναμένεται να υπογράψουν τη συμφωνία που θα αντικαταστήσει τη συμφωνία, που εγκρίθηκε από το Πρωτόκολλο του Κιότο.

Το άρθρο 14 της Σύμβασης το OLAU 1992 UNFCCC, οι διαπραγματεύσεις του οποίου έγιναν στη Νέα Υόρκη και τα Ρίο ντε Τζανέιρο, και το οποίο συμπεριλήφθηκε **στο άρθρο 19 του Πρωτοκόλλου του Κιότο**, προβλέπει τα εξής: «... σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών, αναφορικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της σύμβασης, τα ενδιαφερόμενα μέρη επιζητούν επίλυση της διαφοράς μέσω διαπραγματεύσεων ή άλλων ειρηνικών μέσων της επιλογής τους.».

Οστόσο το **International Crisis Group**, ένας αχρωμάτιστος πολιτικός Οργανισμός με ρόλο συμβουλευτικό επί των αναλύσεων των συγκρούσεων, τόνισε, ότι: «**βασική**

πρόκληση σήμερα είναι η κατανόηση της σχέσης ανάμεσα στην κλιματική αλλαγή, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των συγκρούσεων, καθώς επίσης και την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων μέσω των κατάλληλων μηχανισμών πρόληψης και επίλυσης των συγκρούσεων.

Αυτή είναι η πρόταση όχι μόνο των Διαμεσολαβητών Χωρίς Σύνορα, αλλά και άλλων Οργανισμών, που δραστηριοποιούνται στο χώρο επίλυσης των διαφορών:

«Α) Επιβεβαιώνοντας τις αρχές, που περιέχονται στο κεφάλαιο IV, άρθρα 33-38 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, σχετικά με την ειρηνική επίλυση των διαφορών, τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν ότι τα κόμματα σε οποιαδήποτε διαφορά που θα προκύψει από την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συνθήκης, θα επιδιώξει πρώτα μια λύση μέσω διαπραγματεύσεων, έρευνας, διαμεσολάβησης, συνδιαλλαγής, διαιτησίας, δικαστικής διευθέτησης, προσφυγής σε περιφερειακά όργανα ή ρυθμίσεις, ή τέλος άλλων ειρηνικών μέσων της επιλογής τους».

Β) Στην περίπτωση που οι προσπάθειες για τη διαπραγμάτευση μιας λύσης δεν είναι επιτυχείς, τα μέρη ενθαρρύνονται να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση για την επίλυση των διαφορών τους σε όλα τα στάδια, συμπεριλαμβάνοντας το χρόνο πριν, μετά ή κατά τη διάρκεια της συνδιαλλαγής, διαιτησίας ή προσφυγής ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου.

Γ) Η Διαμεσολάβηση πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα υιοθετηθούν από τη Διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Μερών, το συντομότερο δυνατόν, σε ένα παράρτημα σχετικό με τη διαμεσολάβηση.»

Η Διαμεσολάβηση, σαν μέσο επίλυσης των συγκρούσεων, έχει μακρά ιστορία σε

όλους τους πολιτισμούς του κόσμου. Έχει αποδειχθεί ότι εξοικονομεί ανθρώπινους, οικονομικούς και φυσικούς πόρους. Ανοίγει μονοπάτια σε καινοτόμες λύσεις, που φράζουν κάθε φορά που οι άνθρωποι καταφεύγουν σε νομικές μεθόδους, αγνοώντας έτσι την ευκαιρία να εξερευνηθούν διαφορετικές προοπτικές προόδου, οι οποίες σέβονται τις ανησυχίες και τα συμφέροντα όλων των μερών. Τη στιγμή που τα συγκρουόμενα μέρη θα συμφωνήσουν στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, είναι δυνατή η άρση των φραγμών και των εμποδίων, που οδήγησαν τις συνομιλίες και την πρόοδο σε τέλμα.

Για τους έμπειρους επαγγελματίες της επίλυσης των συγκρούσεων ανά τον κόσμο, είναι σαφές, ότι η πρόληψη και η επίλυση των διαφωνιών, πρέπει να αποτελέσει τον πυρήνα για τις διαπραγματεύσεις για την αλλαγή του κλίματος στην Κοπεγχάγη, ενώ ταυτόχρονα να αναδειχθεί σε απαραίτητο στοιχείο στις διεθνείς προσπάθειες για την εφαρμογή τους στη συνέχεια. Χωρίς αυτούς τους μηχανισμούς, οι λύσεις σε παγκόσμια επίπεδο, θα είναι πολύ πιο δύσκολο να επιτευχθούν και να εφαρμοστούν αποτελεσματικά, και ο χρόνος, που έχουμε στη διάθεσή μας για πραγματικές και ουσιαστικές λύσεις, εξαντλείται.

Μελέτες έχουν καταγράψει τα οφέλη της Διαμεσολάβησης σε ποσοτικό επίπεδο. **Το ακόλουθο παράδειγμα (διαθέσιμο κατόπιν αιτήσεως), είναι εξαιρετικά παραστατικό.**

Σημαντική εξοικονόμηση χρημάτων:

Η αξιολόγηση των διαφορών διαχείρισης των αποβλήτων από το Οντάριο και Μασαχουσέτη, κατέληξε στην ακόλουθη εκτίμηση: «**Το μέγεθος της συνολικής εξοικονόμησης κόστους από τη χρήση της διαμεσολάβησης, κυμάνθηκε από 100.000 δολάρια, έως και 3,5 εκατομμύρια δολάρια».**

Οφέλη, μη αποτιμητά σε χρήμα:

Μια μελέτη αναφορικά με τη στάση των δικηγόρων σε σχέση με τη διαμεσολάβηση, ανέφερε, ότι όσοι συμμετείχαν στη Διαμεσολάβηση, επέμεναν, ότι τα θετικά της αποτελέσματα δεν αφορούσαν μονάχα τις χρηματικές πληρωμές. Άλλα πλεονεκτήματα από τη χρήση της διαμεσολάβησης είναι: δικαιότερη θεώρηση της κατανομής του κόστους, ακριβοδίκαιη λύση,

που επωφελεί όλα τα μέρη, συμφωνία σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα, καλύτερη κατανόηση των αντικρουόμενων συμφερόντων των μερών, ψήφισμα σχετικά με τα σκληρά τεχνικά ζητήματα, ψήφισμα μακράς διάρκειας για θέματα ευθύνης και θετικές σχέσεις της εταιρικής διακυβέρνησης

Ο «*Οργανισμός Διαμεσολαβητές Χωρίς Σύνορα*», επιδιώκει την ενεργή συμμετοχή σε συζητήσεις με αντιπροσώπους, προκειμένου να γίνουν αντιληπτές οι ανησυχίες τους σχετικά με την έγκριση των προτάσεών τους, και την υιοθέτηση ενός καινούργιου μοντέλου διαλόγου.

III. ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ: «ΔΙΑΛΕΞΕ ΤΗ ΣΩΣΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ»

Όταν αντιμετωπίζεις δυσκολίες στην επίλυση μιας διαμάχης, τρεις βασικές ερωτήσεις μπορούν να ξεκαθαρίσουν ποιο μονοπάτι πρέπει να ακολουθήσεις.

Όταν ένας διευθυντής κατηγορεί τον πρώην εργοδότη του ότι τον απέλυσε λόγω ηλικίας (1) ή όταν μία εταιρεία ηλεκτρονικών ειδών κατηγορεί άλλη εταιρεία για παραβίαση ευρεσιτεχνίας (2) ποια είναι η καταλληλότερη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί;

Ας δούμε πρώτα λίγο συνοπτικά τις τρεις δυνατότητες επίλυσης μιας διαφοράς.

Ο πιο διαδεδομένος και οικείος τρόπος επίλυσης μιας διαφοράς είναι αυτός της **δικαστικής οδού**, όπου διαμορφώνεται το δίπολο ενάγων-εναγόμενος, το οποίο τίθεται ενώπιον των δικαστών. Οι δικαστές είναι υπεύθυνοι να «*ζυγίσουν*» τα αποδεικτικά στοιχεία και να βγάλουν μία απόφαση η οποία θα δημιουργεί δεδικασμένο και **θα δεσμεύει** τα μέρη. Πληροφορίες που ακούγονται κατά την ακροαματική διαδικασία συνήθως δημοσιοποιούνται ενώ οι δικηγόροι είναι εκείνοι που κυριαρχούν σε αυτή τη δικαστική διαδικασία.

Εκτός από την αναφερθείσα επιλογή, τα μέρη μπορούν να προσφύγουν και **στη διαιτησία**. Εν προκειμένω, ένα ουδέτερο τρίτο πρόσωπο λειτουργεί ως δικαστής και είναι υπεύθυνο για την επίλυση της διαμάχης. Ο διαιτητής ακούει τα επιχειρήματα κάθε πλευράς, γίνεται αποδέκτης των αποδεικτικών στοιχείων που του προσκομίζουν και καταλήγει σε μία νομικά **δεσμευτική απόφαση**. Οι αντίπαλες πλευρές μπορούν να καθορίσουν κάθε πτυχή της διαδικασίας της διαιτησίας, ακόμα και για το εάν οι δικηγόροι θα είναι παρόντες ή για το ποιες εγγυήσεις θα λάβει χώρα η αποδεικτική διαδικασία. Οι διαιτητές καταλήγουν σε αποφάσεις κατά των οποίων δεν μπορεί να ασκηθεί έφεση και το περιεχόμενο των οποίων είναι απόρρητο, δηλαδή δεν δημοσιεύεται.

Τέλος, σειρά έχει η γνωστή σε όλους μας **διαμεσολάβηση**, στόχος της οποίας είναι ένα τρίτο και ουδέτερο πρόσωπο να βοηθήσει τα αντιμαχόμενα μέρη να καταλήξουν σε συμφωνία από μόνα τους. Ο δια-

μεσολαβητής, αντί να επιβάλει μία λύση, συνεργάζεται με τα μέρη για να ανακαλύψει τα συμφέροντα που κρύβονται κάτω από τις θέσεις τους. Η διαμεσολάβηση μπορεί να είναι αποτελεσματική στο να ενθαρρύνει τα μέρη να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και τελικά να καταλήξουν σε μία λύση βιώσιμη, εθελοντική αλλά **μη δεσμευτική**. Όπως και η διαιτησία έτσι και η διαμεσολάβηση, είναι πολύ πιο οικονομική από την δικαστική επίλυση της διαφοράς.

Η διαδικασία επίλυσης της διαφοράς είναι μία διαδικασία που αποτελείται από πολλά βήματα και μπορεί να αρχίσει με διαπραγμάτευση, μετά να προχωρήσει στη διαμεσολάβηση και, αν είναι απαραίτητο, να ολοκληρωθεί με διαιτησία ή προσφυγή στο δικαστήριο. Αυτή η εξέλιξη επιτρέπει στα μέρη να ξεκινήσουν με διαδικασίες που δεν εμπεριέχουν πολύ κόστος ή τυπικές πριν ακόμα λάβουν χώρα πολύ μεγαλύτερες δεσμεύσεις χρόνου και χρήματος.

Μπορεί κάποιος, λοιπόν, να διαλέξει τη σωστή διαδικασία επίλυσης της διαφοράς απαντώντας στις ακόλουθες τρεις ερωτήσεις ανάλογα με την υπόθεση που αντιμετωπίζει.

ΕΡΩΤΗΣΗ 1η: «Ποιοι είναι οι στόχοι μου;»

Γνωρίζοντας τι θέλεις να κερδίσεις, να αποκομίσεις από τη διαδικασία μπορεί να σε βοηθήσει να αποφασίσεις το σημείο εκκίνησης. Σημαντικό στοιχείο, επομένως, αποτελεί η θέση προτεραιοτήτων. Για παράδειγμα, η Carla θέλει να λύσει το θέμα της επιμέλειας (των παιδιών της) με τον άντρα της με τον πιο γρήγορο και περισσότερο οικονομικά συμφέροντα τρόπο. Επιπλέον, επιδιώκει να καταλήξουν και οι δύο σε μία τελική απόφαση καθώς επιθυμεί

τη δέσμευση των δυο τους από τη συμφωνία.

Είναι προφανές ότι, δεδομένων των στόχων της Carla, η διαμεσολάβηση είναι η καλύτερη επιλογή για να επιλύσουν τη διαφωνία. Η διαμεσολάβηση είναι τυπικά γρηγορότερη και φτηνότερη από την διαιτησία ή την δικαστική επίλυση της διαφοράς, ενώ επιτρέπει στα μέρη να διατηρήσουν το μεγαλύτερο ποσοστό ελέγχου επί του τελικού αποτελέσματος.

Αντίθετα, ο Jack, ο οποίος αισθάνεται θύμα διακρίσεων σχετικά με την ηλικία του (παράδειγμα 1) από τον πρώην εργοδότη του, έχει ως κύριο σκοπό να κερδίσει μεγάλο οικονομικό όφελος από έναν συμβιβασμό. Έτσι, για αυτόν, ίσως είναι σοφότερο να προσφύγει απευθείας στη διαιτησία.

Τι συμβαίνει όμως στην περίπτωση που τα δύο μέρη δε συμφωνούν στους στόχους τους; Τότε, είναι καλύτερο να ξεκινήσουν με τη Διαμεσολάβηση καθώς είναι μία ασφαλής, μη δεσμευτική διαδικασία και για τις δύο πλευρές.

ΕΡΩΤΗΣΗ 2η: «Ποια διαδικασία είναι αυτή που θα μπορέσει να εκμεταλλευτεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα χαρακτηριστικά της διαφοράς;»

Είναι κάποια χαρακτηριστικά σε κάθε διαφορά, που από μόνα τους οδηγούν στη Διαμεσολάβηση: όπως η καλή σχέση ανάμεσα στις δύο πλευρές και τους δικηγόρους τους, η ύπαρξη δυνατοτήτων για δημιουργική επίλυση της διαφοράς, η προθυμία ενός ή και των δύο μερών να απολογηθούν για οποιαδήποτε λάθη ή παρατυπίες και η επιθυμία τους να συμβιβαστούν γρήγορα. Αν η διαφορά σας έχει ένα από αυτά τα χαρακτηριστικά, τότε η διαμεσολάβηση μπορεί να είναι η καλύτερη επιλογή για εσάς.

Αντίθετα, αν προσδοκάτε επίσημες, δεσμευτικές αποφάσεις, τότε ή διαιτησία, ή προσφυγή στη δικαστική οδό ταιριάζει περισσότερο στην περίπτωση σας. Ας υποθέσουμε, ότι η εταιρεία Α πιστεύει, ότι η εταιρεία Β ευθύνεται για παραβίαση μιας εκ των ευρεσιτεχνιών της (παράδειγμα 2). Ακόμα και αν η Διαμεσολάβηση είχε ως αποτέλεσμα να συμφωνήσει η εταιρεία Β στην διακοπή παρασκευής του εν λόγω προϊόντος, η εταιρεία Α θα είχε κάθε λόγο να μην είναι σίγουρη για το ότι η εταιρεία Β θα μείνει πιστή στην απόφαση. Επιπλέον,

επειδή η εταιρεία Α πιστεύει ότι έχει δυνατό επιχειρήματα, αποφασίζει να παραλείψει το στάδιο της διαμεσολάβησης και να πάει κατευθείαν στη διαιτησία.

ΕΡΩΤΗΣΗ 3η : «*Ποια διαδικασία θα ξεπεράσει με τον καλύτερο τρόπο τα εμπόδια που δημιουργούνται;*»

Όταν τα μέρη έχουν πρόβλημα επικοινωνίας και επιθυμούν να εκτονώσουν τα συναισθήματά τους, η διαμεσολάβηση είναι συνήθως η καλύτερη επιλογή.

Επίσης, όταν περισσότερα από δύο άτομα εμπλέκονται σε μία διαφορά, η διαμεσολάβηση μπορεί να είναι η βέλτιστη επιλογή, καθώς επιτρέπει σε πολλά άτομα να εμπλακούν στην επίλυση της διαφοράς.

Εντούτοις, όταν τα μέρη έχουν διαφορετικές απόψεις σχετικά με το πώς ο νόμος επηρεάζει την υπόθεσή τους, η εμπειρία ενός δικαστή ή διαιτητή μπορεί να αποδειχθούν απαραίτητες.

IV. ΕΙΔΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Η Διαμεσολάβηση είναι μία διαδικασία που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίλυση μεγάλου αριθμού διαφορών. Η κάθε είδους διαφορά σχετίζεται με συγκεκριμένα θέματα ή συμφέροντα, τα οποία απαιτούν διαφορετική προσέγγιση και χειρισμό, γι' αυτό και τα διαφιλονικούμενα μέρη μπορούν να διαλέξουν μεταξύ διαφορετικών ειδών διαμεσολάβησης για να θρουν τη λύση, που αρμόζει στην περίπτωση τους.

Τα διαφορετικά είδη διαμεσολάβησης κατηγοριοποιούνται με βάση το είδος της σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στα μέρη, όπως επίσης και με βάση το είδος της διαφοράς. Έτσι, για παράδειγμα, υπάρχει η διαμεσολάβηση που λαμβάνει χώρα στο σχολείο, στο χώρο εργασίας, στην οικογένεια και στις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Επιπλέον, ενεργοποιείται η διαδικασία της διαμεσολάβησης στα θέματα του περιβάλλοντος, των δικαιωμάτων των καταναλωτών, των διακρίσεων, της φροντίδας των ηλικιωμένων, των μισθωτικών διαφορών καθώς επίσης και στις διαπροσωπικές διαφορές.

Τα πέντε στάδια της διαδικασίας της Διαμεσολάβησης

A) Ανταλλαγή απόψεων

Ανεξάρτητα από τον τύπο της Διαμεσολάβησης, που κάποιος θα διαλέξει, η διαδικασία που ακολουθείται σχεδόν πάντα είναι η ίδια. Έτσι, πρώτα, λαμβάνει χώρα η ανταλλαγή στοιχείων και δηλώσεων και από τις δύο πλευρές. Στη συνέχεια, αφού γίνει η ταυτοποίηση των κυρίων θεμάτων, που θα συζητηθούν, τα μέρη ανταλλάσσουν απόψεις για πιθανές λύσεις της διαφοράς. Μετά θα παρθεί η απόφαση με

Εν αμφιβολία, επέλεξε Διαμεσολάβηση

Συμπερασματικά, το χαμηλό κόστος και το χαμηλό ποσοστό ρίσκου της Διαμεσολάβησης κάνει πολύ δημοφιλή την επιλογή της.

Στη Διαμεσολάβηση, τα άτομα, που διαπραγματεύονται επιλέγουν να συνεργαστούν τα ίδια μεταξύ τους για τη μεγιστοποίηση του αποκομιζόμενου οφέλους υπό την επίβλεψη και την καθοδήγηση βέβαια ενός ειδικού αντί να εναποθέσουν σε κάποιον άλλο να επιλύσει το πρόβλημά τους εκ μέρους τους. Η διαμεσολάβηση μπορεί επίσης να είναι επωφελής και στην περίπτωση, που τα εμπλεκόμενα μέρη θέλουν να ξανασυνεργαστούν στο μέλλον.

Για περισσότερες πληροφορίες:

“**Trying to resolve a dispute? Choose the right process**”, **Volume 12**, **Number 8**, **Negotiation Law Journal** **August 2009**, **page 5-6**, **Harvard Law School**

την οποία θα επιλύεται η διαμάχη και η διαδικασία της διαμεσολάβησης θα τερματιστεί με την υπογραφή της συμφωνίας.

B) Διαφορετικές προσεγγίσεις

Οι Διαμεσολαβητές μπορούν να προσεγγίσουν κάθε διαφορά, ανάλογα με τη φύση της και τις ιδιαιτερότητές της, με διαφορετικό τρόπο, ύφος, στυλ. Η βασικότερη διαφορά ανάμεσα στα τρία στυλ προσέγγισης της διαφοράς, τα οποία θα αναπτυχθούν παρακάτω, έγκειται στο ποσοστό ελέγχου της διαδικασίας που δίνεται στα αντιμαχόμενα μέρη. Έτσι, έχουμε:

Γ) Την αξιολογητική Διαμεσολάβηση

Επικεντρώνεται στα νομικά δικαιώματα των μερών περισσότερο παρά στα συμφέροντά τους. Ο ρόλος του διαμεσολαβητή εδώ είναι να ακούσει τις διαφορετικές απόψεις και να φανταστεί τι θα αποφάσιζαν ο δικαστής και οι ένορκοι αν αυτή η υπόθεση έφτανε στο δικαστήριο. Όσοι χρησιμοποιούν αυτή την προσέγγιση αξιολογούν την κατάσταση βάσει του τί είναι δίκαιο και προσπαθούν να φτάσουν σε μία εφικτή λύση που θα εμπεριέχει αυτή την εγγύηση.

Ουσιαστικά, ο Διαμεσολαβητής ελέγχει τη διαδικασία και **προτείνει λύσεις** για

την επίλυση της διαφοράς. Συναντήσεις μεταξύ του Διαμεσολαβητή και ενός μέλους τη φορά αποτελούν σημαντικό συστατικό στοιχείο της αξιολογητικής διαμεσολάβησης. Επιπλέον, οι διαμεσολαβητές μπορούν να καθορίσουν αν θα ήταν πιο αποτελεσματικό τελικά η διαφορά να πάει στα δικαστήρια.

Αυτό το στυλ Διαμεσολάβησης απαιτεί νομικές γνώσεις, γι' αυτό και οι Διαμεσολαβητές, που προσφεύγουν σε αυτό είναι συνήθως δικηγόροι.

Δ) Την διευκολυντική διαμεσολάβηση

Επιτρέπει στα αντιπαλεύόμενα μέρη να διατηρήσουν τον έλεγχο σχεδόν σε όλη τη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Αυτό το στυλ διαμεσολάβησης βασίζεται στην πεποίθηση ότι με τη βοήθεια ενός ουδέτερου τρίτου προσώπου, τα μέρη θα επιλύσουν τις διαφορές τους. Ο διαμεσολαβητής έχει ενεργό ρόλο στη διαδικασία καθώς, παρότι δεν δίνει τη γνώμη του για το αποτέλεσμα ούτε προτείνει λύσεις, υποβάλλει ερωτήσεις στα μέρη για να αποκαλύψει τα υποκείμενα συμφέροντα των μερών και τα πραγματικά θέματα της διαφοράς. Ο διαμεσολαβητής είναι αυτός που θα θέσει κανόνες για το πώς θα επιλυθεί το πρόβλημα. Αυτό που ενδιαφέρει πρωτίστως εδώ είναι να καταλήξουν τα μέρη σε μια συμφωνία από μόνα τους.

Ε) Την διαμορφωτική διαμεσολάβηση

Μοιάζει με την προηγούμενη επειδή διενεμεί έμφαση στην ενδυνάμωση των αντιμαχόμενων πλευρών. Ωστόσο, εν προκειμένω, οι κανόνες της διαδικασίας τίθενται από τα ίδια τα μέρη τα οποία είναι και αυτά που θα καθορίσουν το αποτέλεσμα. Ο ρόλος του διαμεσολαβητή είναι να βοηθήσει τα «*αντίπαλα στρατόπεδα*» να αναγνωρίσουν τις αξίες, τις απόψεις και τα συμφέροντα ο ένας του άλλου και όχι να τα κατευθύνει σε συγκεκριμένα ζητήματα ή να προτείνει λύσεις. Τα βοηθάει να μιλήσουν για το τί θεωρούν σημαντικό και αυτή η διαδικασία της κατανόησης και της επικοινωνίας αποσκοπεί στην επίλυση της διαφοράς και στην αποκατάσταση των μεταξύ τους σχέσεων. Κατά τούτο, η προσέγγιση αυτή χρησιμοποιείται συχνά στις διαπροσωπικές διαφορές.

Για περισσότερες πληροφορίες:

<http://www.arbitration-and-mediation.com/articles/define-mediation/types-of-mediation.php> ,
http://www.peoples-law.org/core/mediation/adr_directory/mediation_approaches.htm